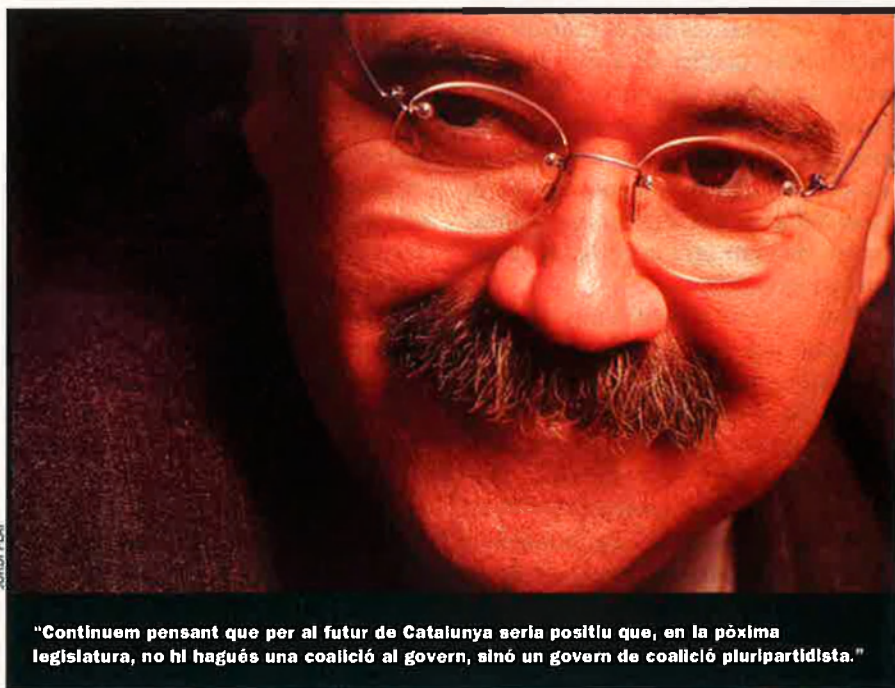

“Sentir-se català no pot ser patrimoni només catalanista”

Esquerra Republicana de Catalunya ha celebrat enguany el 70è aniversari. El secretari general d'aquesta formació històrica, Josep-Lluís Carod-Rovira, parla sobre els objectius immediats del partit que lidera, i analitza els grans reptes i oportunitats que comporten fenòmens com la globalització i la immigració.

“Continuem pensant que per al futur de Catalunya seria positiu que, en la pròxima legislatura, no hi hagués una coalició al govern, sinó un govern de coalició pluripartidista.”

Dijous passat es presentà el llibre *ERC, 70 anys d'història (1931-2001)*, un recull, fet per diversos historiadors, de la trajectòria del partit republicà. En aquest any d'aniversari, l'actual secretari general d'aquesta formació històrica, Josep-Lluís Carod-Rovira, es mostra optimista amb el present i el futur immediat de la formació. Valora el període del 1996 fins ara com el de màxima estabilitat interna, “tota una novetat a Esquerra”, ironitza. El cert és que durant aquest temps ERC

ha aconseguit fer-se un lloc propi i trencar, en part, el polarisme CiU-PSC del panorama polític del Principat.

—Un cop desestimades les propostes de pactes que ha anat fent ERC, ara què faran fins al final de la legislatura?

—**Esquerra tenia un deure de responsabilitat, de proposar solucions que fossin millors de les que ha triat CiU de fer aliança permanent amb el PP. Per això, des dels principis de legislatura, hem presentat variacions sobre**

el mateix tema, però amb matisos diferents. Vam començar amb una proposta de govern tripartit (CiU, socialistes i Esquerra), va ser rebutjada. Vam continuar amb una proposta d'acord bilateral de govern, CiU i ERC, va ser rebutjada. I finalment vam proposar un pacte d'estabilitat, que no és de govern, per garantir una majoria parlamentària per facilitar un final de legislatura digne al president Pujol, amb el seu historial de catalanista, demòcrata, resistent antifranquista... Però tampoc ha estat acceptat.

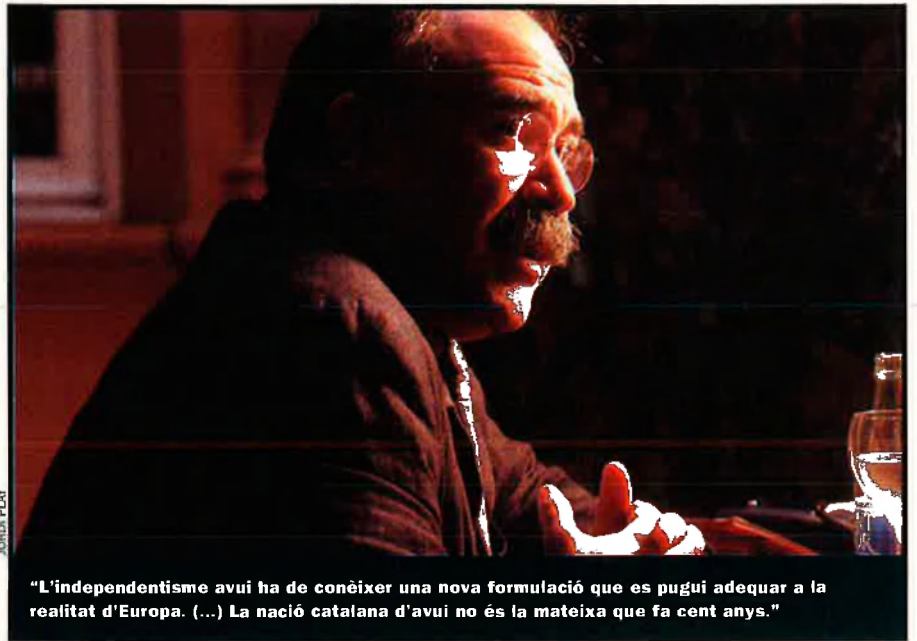
De la mateix manera que a l'inici de legislatura vam defensar un acord tripartit, continuem pensant que per al futur de Catalunya seria positiu que, en la pròxima legislatura, no hi hagués una coalició al govern, sinó un govern de coalició pluripartidista, on poguessin ser presents les forces centrals del catalanisme polític, és a dir, convergents, socialistes i Esquerra Republicana. Si Esquerra hi és, serà l'única garantia que aquell no és el govern de sempre, els que han manat des de la Generalitat o des dels grans ajuntaments, sinó que serà la garantia nacional i progressista.

—I si no, seria possible un govern només amb dos partits, del tipus d'ERC i socialistes o convergents?

—Hi ha escenaris de molts tipus. N'hi ha un del qual la gent no acostuma a parlar. Seria l'escenari més continuista de tots: un govern CiU i PSC. Aquest govern donaria continuïtat a la política d'ara. Això s'hauria de llegir en el sentit que cap de les dues formacions polítiques no perdin ni posicions institucionals, ni, sobretot, llocs de treball, diguem-ne, d'alt i mitjà *standing*. I hi hauria una altra solució pitjor que aquesta, que seria un govern de CiU i PP. El PP ja ha dit ben clarament que ells no donaran suport a un govern del qual no formin part...

—Quines són les condicions que posaria ERC per pactar un govern?

—Tots els acords que ERC pugui fer la propera legislatura seran de caràcter públic, temporalitzats. Serà un acord amb una clàusula de rescissió, és a dir, si considerem que s'han incomplert aspectes fonamentals del

"L'independentisme avui ha de conèixer una nova formulació que es pugui adequar a la realitat d'Europa. (...) La nació catalana d'avui no és la mateixa que fa cent anys."

pacte, es trenca. I serà entre partits polítics, no entre grups parlamentaris. Per tant, afectarà la credibilitat política i el nivell de compromís tant de CiU amb el PP, com del PSC amb el PSOE.

Qui pacti amb nosaltres ha de saber que tindrem un govern a favor de les Terres de l'Ebre, de l'equilibri territorial i una visió nacional del territori, per tant, en contra del Pla Hidrològic Nacional. Que iniciarem un procés de millora del marc institucional i per convertir el sistema de finançament just i adequat a l'esforç fiscal de la societat catalana. Que es prioritzarà un model de país en el qual el benestar formi part de la identitat nacional i on no es menystingui per més temps la llengua i la cultura catalana, que en aquests moments estan, sincerament, en una posició molt secundària en les prioritats del Govern de Catalunya.

—Vostè ha parlat recentment de la necessitat de despolititzar la llengua...

—El fet que no haguem aconseguit que la majoria de la societat catalana, tant els catalanoparlants com els que tenen una altra llengua familiar, tinguin autoestima de la llengua, ens fa pensar que potser és convenient despolititzar el català. És a dir, mentre el català i el seu ús siguin vistos amb una connotació política, malament. Perquè, a França, la llengua és allò que utilitzen i defensen el francèsos, i a Espanya, els

espanyols. Doncs als Països Catalans, la llengua hauria de ser la llengua nacional comuna, el patrimoni nacional comú a tots, amb independència de les ideologies. Això ara, per desgràcia, no passa i hem aconseguit que sigui percebut com una cosa artificial, obligada... Tot i que és insòlit, a ningú se li acudiria dir que el castellà és una cosa obligada a Madrid! Doncs aquí passa.

—Més que despolititzar la llengua, això que comenta no està més vinculat a l'autoestima com a nació?

—La nació ha de percebre's com a punt de trobada dels habitants d'un territori determinat, amb independència dels seus orígens. Afirmar que existeix una nació catalana no hauria d'implacar una determinada posició política. Hi haurà qui la voldrà articular d'una manera sobirana dins del marc europeu, per exemple, ERC, i amb una visió interna federal a àmbit de cada territori del Països Catalans. Hi haurà qui la defensarà amb una idea federal espanyola, uns altres com una comunitat autònoma més... Però jo parlo d'una altra cosa, jo parlo del fet que la gent d'aquí se senti membre integrant d'una comunitat nacional. I que el fet de parlar català i de sentir-se'n, no pot ser només patrimoni independentista o catalanista, perquè això no passa a cap lloc del món.

“La nostra noció de país ha de seguir aspirant a tenir el mateix interlocutor dins d'Europa que qualsevol dels estats de la Unió Europea”

—El procés de globalització dificulta aquesta percepció de la nació?

—Estem acostumat a parlar del procés de globalització en termes negatius, sobretot pel que fa als sectors socials i econòmics més desfavorits. Però al mateix temps, la globalització comportarà tres grans canvis. El gran protagonisme de les dones, que comportarà un canvi cultural. Un canvi de civilització amb la revolució digital. Però també hi haurà un gran canvi polític, que comportarà entendre que, en un moment que tot serà pràcticament igual, allò que serà més valorat serà la diferència. En un món on tot serà molt semblant, has de poder trobar uns punts de referència. Aquesta referència serà la pròpia identitat, sabent que, en el nostre cas, com que som una societat dinàmica, la nostra identitat també serà canviant. Per tant, la nació catalana d'avui no és la mateixa de fa cent anys. Ens hem d'esforçar per anar creant uns nous referents identitaris per al segle XXI, i anar forjant una nova cultura catalana adequada al context en què vivim.

—I en aquest món intercultural, l'independentisme és anacrònic?

—No, crec que no queda gens anacrònic. El que no sé si queda anacrònic és la paraula en si. Estem en uns moments en què el concepte clàssic de sobirania ha canviat, concretament, a

la UE, on ja no existeixen les duanes frontereres i d'aquí a quatre dies no caldrà ni canviar de moneda.

Si es desdibuixa el paper dels estats, i es reforça el de la UE i del que en podem dir entitats, fins ara, subestats menors, em demano quins dels grans temes pot solucionar l'estat espanyol més bé que no pas la UE, i quins dels grans temes d'abast més immediat pot solucionar millor l'estat espanyol que no pas cadascun dels nostres governs autònoms dels Països Catalans. Per tant, l'independentisme avui ha de conèixer una nova formulació adequada a la realitat d'Europa.

El que no podem pretendre, ingènuament, és que si l'estat nació, com a tal, es veu afectat i modificat en les seves prerrogatives, que això no afecti els que ens puguem anomenar independentistes o sobiranistes, a mi el nom no em fa cap por, no m'és estrany, no em causa incomoditat. I en tot cas, si que tinc clar que la nostra noció de país ha de continuar aspirant, com a mínim, a tenir el mateix interlocutor dins d'Europa que Luxemburg, Dinamarca o aquesta desena d'estats que d'aquí a poc temps s'incorporaran a la UE.

—Tot i aquestes reflexions, però, sembla que a Espanya s'està seguint un procés justament a la inversa, és a dir, de concentració de poder al voltant de l'estat centralitzat...

—Espanya és un dels estats que més ha aprofitat tant el procés de la Unió Europea com el nou escenari que hi ha després de l'11 de setembre, per reacionalitzar l'estat. És a dir, el senyor Aznar i els seus assessors no són imbècils, en el sentit que saben molt bé què és el que passa. Han aprofitat el procés d'unitat europea per recuperar subtilment competències que fins ara teníem les distintes comunitats nacionals i (o) autònòmiques de l'estat, i ara, aprofiten l'abecedari de l'11 de setembre dels Estats Units per criminalitzar la legítima defensa d'aquelles comunitats que no som espanyoles, com la basca o la catalana.

—La immigració va lligada a la globalització. És un tema que us ha donat maldecaps; ho dic per les declaracions d'Heribert Barrera... Però, fora estira-bots,

com afronta ERC un tema imparabile i irreversible, com el de la immigració?

—La nostra societat és, per tradició, acollidora. Si repassem alguns noms de la nostra història veurem que vénen altres referències geogràfiques i culturals, per exemple, cognoms tan destacats com Cambó, Vinyoli o com González Alba o Carrasco i Formiguera. El que passa és que en aquests moments, el ritme d'entrada de nova població és molt accelerat i no disposem dels instruments d'estat propis per aplicar una política d'immigració nacional. Per això hem reclamat insistentment que aquesta sigui una competència que, per l'article 150.2 de la Constitució, delegui el Govern espanyol a la Generalitat i sigui aquesta la que estableixi a quanta gent podem garantir unes condicions de vida dignes. I tothom ha de saber que la gent que arriba té uns drets, però també uns deures. Si vénen aquí amb tots els papers legalitzats, que és com s'ha de venir, tenen dret a aquelles prestacions socials públiques a les quals tenim dret la resta de ciutadans que treballem i paguem els impostos aquí: educació, sanitat, etc. Per tant, no poden ser sotmesos a explotacions laborals. Però també aquestes persones tenen uns deures, que són el respecte per les lleis i valors democràtics d'aquí. Això implica que no es pot convertir cap concepte religiós en llei, per respectable que sigui. La religió s'ha de practicar en la privacitat, perquè el laïcisme forma part dels valors de la cultura democràtica europea i ens ha costat molt que hi hagués una separació entre església i estat. I també s'ha de pensar que aquí la dona té una altra paper. Que ha de portar la cara tapada o un mocador al cap, si vol. Que s'ha de quedar a casa, o que les nenes han de plegar de l'escola abans dels setze anys, que no poden fer gimnàstica, natació o música... O que algú vegi com un fenomen cultural l'ablació del clitoris... Aquí tot això és delictiu! Per tant, qui no compleixi amb els deures, no hauria d'accedir a uns determinats drets socials, perquè és incompetent.

Enric Rimbau